

Kanta-palvelujen käsikirja sosiaalihuollon toimijoille/14 Luovutustenhallinta

14.7 Sosiaalihuollon asiakastietojen luovuttaminen terveydenhuoltoon

Asiakastietolaki mahdollistaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimialojen väliset luovutukset asiakkaan antaman luovutuslupan perusteella. Asiakas voi antaa toimialojen välille luovutuslupan luovuttaen sosiaalihuollon asiakastietoja terveydenhuoltoon ja luvan luovuttaa potilastietoja sosiaalihuoltoon. ([Asiakastietolaki 703/2023](#), 53 §.) Sosiaali- ja terveydenhuollon välisen luovutuslupan kohdentamisesta on säädetty [Asiakastietoasetuksessa 457/2024](#), 25 §.

[Asiakas- ja potilastietojen luovutustenhallinnan yleiskuvaus](#) -dokumentissa kerrotaan, miten sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojen luovutustenhallinta toimii kokonaisuutena. Dokumentissa kuvataan myös, kuinka luovutukseen liittyviä tietoja käsitellään ja mitkä ovat kunkin toimijan vastuut tiedon suhteen.

[Sosiaali- ja terveydenhuollon tahdonilmaisuja käsittelevien tietojärjestelmien vaatimukset ja toiminnallinen määrittely](#) -dokumentissa kuvataan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialojen välisten luovutuslupien toteuttamisen vaatimukset tietojärjestelmille.

Tässä luvussa kuvataan, miten sosiaalihuollon asiakastietoja haetaan Sosiaalihuollon asiakastietovarannosta terveydenhuoltoon luovuttamista varten. Potilastietojen luovuttaminen Potilastietovarannosta sosiaalihuoltoon on kuvattu määrittelyssä [Potilastietovarannon toiminnalliset vaatimukset sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmille](#) luvussa 3.1.6. Terveydenhuollon ammattilaisen toimintamallit sosiaalihuollon asiakastietojen luovuttamisessa on kuvattu määrittelyssä [Potilastietovarannon toimintamallit](#).

14.7.1 Asiakkaan luovutuslupan huomioiva haku

Sosiaalihuollon asiakastietojen luovutushaku toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialojen välinen luovutuslupa ja sen kohdentamiset huomioiden (Lupa luovuttaa tietoja terveydenhuoltoon). Hakemisessa noudatetaan metatietojen ja asiakirjojen haun linjauksia ja vaatimuksia (Vaatimukset asiakastietoa käsitteleville tietojärjestelmille, välilehdet "Haku" ja "Palauttaminen"). Myös muita vaatimuksia haun ja palauttamisen lisäksi on merkitty pakollisiksi, kun sosiaalihuollon asiakastietoja luovutetaan terveydenhuoltoon. Mikäli vastaavat vaatimukset on jo toteutettu tietojärjestelmään Potilastietovarannon toiminnallisten määrittelyjen pohjalta, ei vastaavia samoja ole tarkoitus toteuttaa toistamiseen.

Asiakastiedot luovutetaan sosiaalihuollon asiakastietovarannosta Kanta-informointi ja luovutuslupa (Lupa luovuttaa tietoja terveydenhuoltoon) huomioiden. Sosiaalihuollon sisäiset luovutusluvat ja kiellot eivät päde, kun tietoja luovutetaan Sosiaalihuollon asiakastietovarannosta terveydenhuoltoon.

14.7.2 Asiakkaan luovutuslupan ohittava haku

Terveydenhuollon palveluntantajalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada ja käyttää välttämättömiä sosiaalihuollon asiakastietoja asiakkaan terveystietojen järjestämiseksi tai toteuttamiseksi, jos asiakkaalla ei ole muistisairaudesta, mielenterveyden häiriöstä, kehitysvammaisuudesta tai vastaavan syyn takia edellytyksiä arvioida annettavan luovutuslupan merkitystä eikä hänellä ole laillista edustajaa. ([Asiakastietolaki 703/2023](#), 53 §).

Asiakastietojen luovutuksessa ohitetaan informointi ja luovutuslupa. Haussa noudatetaan asiakastietojen hakua koskevia vaatimuksia (Vaatimukset asiakastietoa käsitteleville tietojärjestelmille, välilehdet "Haku" ja "Palauttaminen").

14.7.3 Asiakastietojen haku Sosiaalihuollon asiakastietovarannosta

Asiakastietojen haku Sosiaalihuollon asiakastietovarannosta on perusteltava aina Potilastietovarantoon tallennetulla palvelutapahtuma-asiakirjalla. Palvelutapahtumaa käytetään hoitosuhteen todentamiseen Potilastietovarannosta ja hoitosuhteen todentaminen tehdään Potilastietovarannon sääntöjen mukaan.

Tietojen haku Sosiaalihuollon asiakastietovarannosta terveydenhuollossa toteutetaan asiakastietoasetuksen 18 § Käyttöoikeus sosiaalihuollon asiakastietoihin terveydenhuollon työtehtävissä mukaan. Sosiaalihuollon asiakastietovarannosta terveydenhuoltoon luovutettavista tiedoista on rajattu pois seuraavat tiedot:

- Kuolleen asiakkaan asiakastiedot
- Asiakkaan turvakiellon alaiset tiedot
- Vanhoina asiakasasiakirjoina tallennetut asiakastiedot
- Asiakastietovarannon ensimmäisessä käyttöönottovaiheessa tallennetut asiakastiedot (voit lukea Sosiaalihuollon asiakastietovarannon käyttöönoton vaiheista Kanta-palvelujen käsikirjan luvusta [3.2 Kanta-palveluiden käyttöönoton vaiheistus sosiaalihuollossa](#))
- Asiakkaan turvakotipalvelujen asiakasasiakirjat
- Asiakkaan perheasioiden sovittelun asiakasasiakirjat
- Asiakkaiden yhteiseen sosiaalihuollon asiaan liittyvät asiakastiedot

Sosiaalihuollon asiakastietovarannon tukemat hakuehdot ja niiden käyttö on kuvattu sosiaalihuollon viestinvälitysmäärityksen luvussa 10.1.3 Kyselyparametrien kuvaus ja käyttö. Metatietojen ja asiakaskertomusmerkintäluettelon haussa hakua kannattaa rajata käytettävissä olevilla hakuehdoilla, jotta asiakastietovarannon palauttamaa hakutulosta on helpompi tarkastella tietojärjestelmässä.

Sosiaalihuollon asiakastietovaranto palauttaa luovutushaussa kaikki käytettyyn hakuehtoon sopivat asiakastiedot tietojärjestelmälle ja merkitsee palautetut tiedot asiakastietovarannon luovutuslokille. Haun tehnyt järjestelmä vastaa tietojen näyttämisestä haun tehneelle henkilölle hänen tietojärjestelmään määriteltyjen käyttöoikeuksiensa mukaan.